

Newsletter

Zpřístupňování zdrojů projektem CzechELib

Ústřední knihovna spravuje odborné elektronické zdroje a databáze pro své uživatele z řad studentů i zaměstnanců. V současnosti se připravuje národní centrum, které bude centrálně zajišťovat zpřístupnění EIZ pro výzkumné i vzdělávací organizace.

VUT v Brně se stejně jako další vysoké školy a výzkumné organizace v loňském roce zapojilo do projektu národního licenčního centra CzechELib, prostřednictvím kterého se budou od roku 2018 nakupovat elektronické informační zdroje. Ty budou zčásti financované z tohoto projektu (výše podpory se předpokládá mezi 40 % a 60 %), zbytek budou hradit jednotlivé instituce z vlastních prostředků.

Průběh projektu

Na konci roku 2016 bylo možné zasílat návrhy na informační zdroje, které nebyly podchyceny ve stávajících konsorciích. V lednu proběhla první hlasovací kampaň, ve které instituce vyjádřily svůj zájem o přístup do stěžejních informačních zdrojů. Odborná rada projektu, která se od tohoto milníku několikrát sešla, stanovila pravidla pro výběr stěžejních zdrojů - minimální počet účastníků konsorcií, možná výše podpory...

V současné době jsou ze strany CzechELib připravovány cenové nabídky na pořízení jednotlivých odborných zdrojů.

Na červenec, tedy s měsíčním zpožděním oproti původnímu plánu, bylo naplánováno finální rozhodnutí institucí o účasti v konsorciích (pro celé pětileté období). Do konce roku pak bude dán prostor vyjednávání, veřejným zakázkám, uzavírání smluv.

Jak vybrat zdroje

Při výběru zdrojů tedy bude pro zapojené instituce důležité zvážit skutečný přínos pro vědeckou komunitu. Využívání elektronických informačních zdrojů je pracovníky Ústřední knihovny dlouhodobě monitorováno. Ze statistických údajů získaných od poskytovatelů je připravován přehled, který umožňuje základní srovnání nákladů na jeden stažený záznam (ať už plný text nebo pouze bibliografický záznam s abstraktem).

3. ČÍSLO
červenec 2017

Úvodní slovo

Vážení čtenáři,
dostává se Vám do rukou letošní třetí číslo knihovního newsletteru. Co Vás čeká?

Pokračujeme v představování knihoven VUT - o nabídce služeb Knihovny Fakulty podnikatelské informuje vedoucí knihovny Kamila Trísková.

V květnu byla ve spolupráci s CVIS připravena pro vědecké pracovníky možnost zaevidovat svůj vědecký identifikátor na Portál VUT. Ve svém článku Vám více prozradí Jan Skůpa. V květnu na základě požadavků FEKT byl pracovníky ÚK a CVIS připraven pilotní kurz Tvorba e-kurzů v prostředí Moodle, podrobnosti se dočtete v článku Hanky Janečkové a Martina Kučery. V průběhu září budou semináře nabídnuty i ostatním fakultám.

V období letních prázdnin probíhají dvě zásadní záležitosti. První se týká instalace knihovního systému na nový server a s tím spojená úprava propojení se systémem SAP umožňující nákup literatury. Služby knihovního systému (včetně možnosti zadávat požadavky na nákup literatury) tak nebudou dostupné během prvních 14 dnů měsíce srpna.

Druhou, podstatně náročnější akcí, je účast VUT v projektu CzechELib. O novinkách v nákupu zdrojů pojednává hlavní článek tohoto newsletteru.

Příjemné čtení.

Martin Fasura
ředitel Ústřední knihovny

Pro každý uvažovaný zdroj tak bude připravováno podrobné hodnocení - od základního popisu zdroje přes vývoj nákladů na zdroj i jeden záznam za minulá období po finanční náklady na léta 2018-2022 s odhadnutým využitím.

(pokračování na str. 4)

Vědecké identifikátory

Ústřední knihovna poskytuje podporu vědcům z VUT při publikování odborných textů. Jedním z problémů, na který mohou narazit, je jejich jednoznačná identifikace. K problémům může dojít při změně zaměstnání nebo příjmení v případě svatby. Situace není jednoduchá ani u častých jmen (Josef Novák) či u různých podob používání zkratk (Novák, J.; J. Novák apod.)

Tuto situaci se snaží řešit služby, které nabízejí vytvoření tzv. autorského identifikátoru – autorovi je přidělen jednoznačný alfanumerický kód, který autor uvádí u svých publikací a umožňuje tak jeho snadnou identifikaci napříč systémy. Autor si ke svému účtu dále přiřazuje publikace manuálně nebo automaticky z jiných aplikací a tyto publikace jsou poté lépe dohledatelné a také dostupné.

V současnosti si můžete vybrat ze dvou možností - ORCID a ResearcherID. Doplnuje je Scopus Author ID, který získá každý autor automaticky, pokud je jeho publikace zařazena do citační databáze Scopus.

ORCID

Za ORCID (Open Researcher and Contributor ID) stojí nezisková organizace ORCID, Inc. S jeho pomocí si můžete rychle a jednoduše

zaregistrovat svůj jednoznačný identifikátor. Ten se dá snadno propojit s ostatními identifikátory

ORCID

Connecting Research and Researchers

a naimportovat lze publikace např. ze služby CrossRef, která přiřazuje DOI čísla. V současnosti se ORCID stává standardem a některé redakce ho po svých autorech vyžadují. Aktuálně jej využívá více jak 3,5 mil. Uživatelů na celém světě

ResearcherID

Identifikátor a také systém pro správu publikací je produktem společnosti Thomson Reuters. Díky tomu je úzce propojen s databází Web of Science a automaticky jsou zde podchyceny všechny výsledky indexované v této databázi. Nabízí podobné služby jako konkurenční ORCID.

Více informací o jednotlivých identifikátorech spolu s návody se dozvíte na stránkách Ústřední knihovny - www.vutbr.cz/uk/podpora-publikovani/identifikatory

(js)

Služby Ústřední knihovny

Prodej propagačních předmětů

Vysoké učení technické v Brně nabízí spoustu propagačních předmětů, které si můžete zakoupit nejen jako vzpomínku na čas strávený na naší univerzitě či dárek, jedná se také o velice praktické předměty. Z aktuální nabídky můžeme vybrat následující:

- hadřík na čištění brýlí,
- fleecová deka,
- kapesní lékárnička,
- frisbee,
- batoh (jsem borec/holka z techniky),
- kapesní šroubovák s LED
- USB 8GB,
- trička, polokošile, mikiny VUT,
- drobné kancelářské potřeby.

Propagační předměty má na starosti Odbor marketingu a vnějších vztahů. Prodej zajišťuje Ústřední knihovna, kde si předměty můžete zakoupit v otevírací době. Platba je možná hotově i platební kartou.

(js)

NEWSLETTER VYDÁVÁ

ÚSTŘEDNÍ KNIHOVNA VUT V BRNĚ

ADRESA: Antonínská 548/1, 601 90 Brno
EMAIL: info@lib.vutbr.cz

VYDÁNÍ PŘIPRAVILI

TEXTY: MARTIN FASURA
HANA JANEČKOVÁ
MARTIN KUČERA
JAN SKŮPA
KAMILA TRÍSKOVÁ
ANTONÍN VAISHAR
FOTO FP: KAMILA TRÍSKOVÁ

PŘIHLÁSIT SE K ODBĚRU

NEWSLETTER.LIB.VUTBR.CZ

Knihovna Fakulty podnikatelské

Pokud byste hledali nejvyužívanější fakultní knihovnu na VUT, najdete ji na adrese Kolejní 4. Knihovna Fakulty podnikatelské poskytuje svoje služby uživatelům nejen z celého VUT, ale i odborné veřejnosti. Ke studiu nabízí klasické tištěné dokumenty a také elektronické informační zdroje.

O elektronických databázích jste se již něco dozvěděli v přechozích číslech Knihovního newsletteru. Fakulta podnikatelská předplácí pro své studenty navíc databázi Amadeus. Ta má velké využití při výzkumu jednotlivých firem z celé Evropy, tvorbu jejich finančních analýz, trendů a k vzájemnému porovnávání.

Knihovní fond obsahuje v současnosti přes 37 tisíc knihovních jednotek. Knihy v českém a anglickém jazyce pokrývají tematický profil studijních programů vyučovaných na fakultě, především z oblasti managementu, marketingu, financí, ekonomie, obchodu, informatiky apod. Jsou to především vědecké monografie, vysokoškolské učebnice, skripta, vysokoškolské kvalifikační práce posluchačů Fakulty podnikatelské, příručky a sborníky.

Knihovna nabízí:

- stovky elektronických časopisů a e-knih v databázích,
- meziknihovní výpůjční služby,
- 56 studijních míst včetně jednoho vzorového ergonomického místa,
- 21 počítačů s přístupem na internet,
- Wi-Fi připojení pro notebooky, mobily a tablety,
- box na vracení knih dostupný 24 hodin denně,
- kopírování, tisk, skenování,
- kroužkový vazač.

Knihovna Fakulty podnikatelské je zapojena i do vzdělávání. Vybraní zaměstnanci knihovny vedou e-learningový předmět pro studenty prvních ročníků bakalářského studia

s názvem Úvod do studia. Za semestr se věnují přibližně 600 studentům, kterým se snaží představit kreativní techniky učení, zdroje odborných informací, vyhledávání a hodnocení informací, jak organizovat informace, jak citovat zdroje dle normy ČSN ISO 690 nebo jak efektivně využívat čas dle Time managementu.

Věděli jste, že knihovna FP je nejvyužívanější knihovnou na VUT v Brně? Navštěvuje ji 1996 aktivních čtenářů, kteří si za rok 2016 vypůjčili přesně 18 263 knih. Pokud do tohoto čísla započítáme i prodloužení, dostaneme se na 32 574 knihovních operací za rok!

Knihovna FP úzce spolupracuje s Ústřední knihovnou VUT a pořádá školení pro uživatele v oblasti vyhledávání informačních zdrojů, práce s elektronickými databázemi, tvorby bibliografických citací nebo otevřeného přístupu.

Knihovna je během semestru otevřena ve všední dny:

Pondělí – Čtvrtek: 8:00-19:00

Pátek 8:00-15:00.

Změny v otevírací době, další informace a aktuality naleznete na webu knihovny:

<https://knihovna.fbm.vutbr.cz/>

(kt, js)

Školení Tvorba e-kurzů v systému Moodle

E-learning nabízí možnosti, jak zefektivnit a vylepšit výuku. Prostřednictvím e-learningového systému lze studentům nejen poskytovat různorodé studijní materiály či jednoduše testovat jejich znalosti, ale lze využít také nástroje podporující vzájemnou spolupráci a komunikaci studentů. Učitelům může e-learning především pomoci s mnoha rutinními činnostmi a poskytnout jim rychlou zpětnou vazbu k výkonu studentů. Lze s jeho pomocí uchovávat informace o postupu i výsledcích studentů, na základě čehož lze přizpůsobit další výuku.

Technologie navíc umožňují kolaborativní tvorbu z různých, i vzdálených míst. Online aplikace a dokumenty jsou snadno a neustále dostupné, dokumenty lze snadno doplňovat a aktualizovat, studenti s nimi mohou aktivně pracovat. Studentům dává e-learning možnost studovat kdykoli, odkudkoli a vlastním tempem, což přispívá k lepšímu zvládnutí učební látky.

Chcete využít možnosti, které vám e-learning nabízí, ale nevíte, jak na to? Chcete znát různé vychytávky, které

vám Moodle nabízí? Nebo chcete dát svým studentům větší svobodu, kdy a kde budou studovat a nabídnout jim různorodé materiály?

Ve spolupráci s CVIS pro Vás Ústřední knihovna připravila školení na tvorbu e-learningových kurzů v systému Moodle, které má připravit doktorandy na realizaci vlastní výuky v prostředí LMS Moodle. Účastníci semináře si v testovacích kurzech vyzkouší konfiguraci kurzu podle modelového zadání - jak základní nastavení a tvorbu obsahu, tak pokročilé funkce a moduly.

Kromě technologické stránky e-learningu je pozornost věnována také didaktickým aspektům tvorby a vedení e-kurzů.

Školení je určeno především studentům doktorského studijního programu, kteří nemají s LMS Moodle v roli učitele prakticky žádné zkušenosti. Účastnit se mohou také akademičtí pracovníci. Školením provází Hana Janečková z ÚK a Martin Kučera z CVIS.

Pokud máte zájem o školení či další informace, kontaktujte nás na e-mailu janeckova@lib.vutbr.cz.

(hj, mk)

(pokračování ze str. 1)

Financování zdrojů

Pro finální hlasování je třeba vybrat opravdu stěžejní zdroje. U těch zbývajících spolu s nově navrženými (na základě dostupných informací) stanovit pravděpodobné využití a tím i účelnost pořízení. To vše s ohledem na celkové finanční náklady, které v současné době šplhají k třiceti miliónům Kč (bez uvažované dotace). Poté se bude moci přistoupit k hlasování pro zdroje (konsorcia), do kterých se v rámci CzechELib VUT v Brně pro nadcházejících pět let připojí. To samozřejmě nevylučuje možnost z konsorcií vystoupit (doprovázenou finanční penalizací) nebo v opačném případě se do vybraných konsorcií vůbec nezapojovat a pokusit se sjednat individuální podmínky. Množství zdrojů, administrativní náročnost a zdlouhavá vyjednávání s producenty však byly jedním z hlavních podnětů, proč se snažit přístup do EIZ řešit na celonárodní úrovni.

(mf)

Krátké zprávy

ALTERNATIVNÍ METRIKY V DIGITÁLNÍ KNIHOVNĚ

V minulém roce byl do Digitální knihovny implementován systém na sledování alternativních metrik PlumX. Přístup k tomuto nástroji byl v současnosti prodloužen na další rok.

Alternativní metriky PlumX

PLUMX

Usage
Abstract Views: 281
HTML Views: 2456
Link-outs: 3
PDF Views: 569

Captures
Exports-Saves: 34
Readers: 30

Alternativní metriky jsou ukazatele,

kteřé se zabývají nejen tradičními hodnotami, jako je počet stažení plného textu nebo počet citací daného článku. V hledáčku těchto analytik jsou také zmínky a komentáře na sociálních sítích, využití v dalších systémech (uložení v Mendeley, export v EBSCO) a další. PlumX je integrován do Digitální knihovny a přebírá tak z ní statistiky využití. Na jednom místě tak autor může jednoduše a přehledně zjistit využívanost svého článku jak v Digitální knihovně, tak i v databázi EBSCO a dalších.

PRÁZDNINOVÝ PROVOZ V ÚSTŘEDNÍ KNIHOVNĚ

V průběhu letních prázdnin bude Ústřední knihovna uzavřena. Výpůjčky a vracení knih, případně prodej knih a propagačních předmětů, bude probíhat pouze po předchozí domluvě (e-mail info@lib.vutbr.cz,

tel. 541145143). V září bude otevírací doba knihovny omezena.

SOUBORNÝ KATALOG

Z důvodu instalace nové verze bude knihovní systém Aleph500 od 29. července mimo provoz. K opětovnému spuštění dojde nejpozději 11. srpna. V této době bude nefunkční (nebo funkčně omezený) také discovery systém Primo, který je s knihovním systémem úzce propojen. Odstávka katalogu také ovlivní systém nákupu knih, který bude z důvodu napojení na knihovním systémem taktéž mimo provoz. Nová verze systému pouze opravuje známé chyby. O znovuspuštění všech služeb bude Ústřední knihovna informovat na webových stránkách, Portále knihoven a na [facebookové stránce Ústřední knihovny](#).